

Firkløverens læreplaner

Vuggestuen Firkløveren

Fra d. 1. august 2004 er der i loven om Social Service indskrevet, at alle dagtilbud skal udarbejde lærerplaner og arbejde derefter. Dette er for at sikre en højere kvalitet i det pædagogiske arbejde. Kravene til arbejdet med lærerplaner er yderligere skærpet i Dagtilbudsloven af 1. august 2007.

Lærerplaner er et forholdsvis nyt begreb i vores hverdag, men det betyder ikke, at vores pædagogiske arbejde er ændret radikalt. Vi har altid arbejdet pædagogisk bevidst, og forholdt os til vores faglige ekspertise. Vi har arbejdet efter mål, og udviklet vores egne metoder, der har tilgodeset børnenes udvikling på alle områder.

På to punkter adskiller vores ”nye” hverdag sig fra tidligere.

1. Der lægges større vægt på dokumentation af vores arbejde end tidligere. Vi skal til enhver given tid kunne dokumentere, hvad vi arbejder med overfor forældre, forvaltning og det politiske niveau.
2. Evaluering indgår, som en kontinuerlig og systematisk del af lærerplanerne. Evalueringen har to formål:
 - a. At fastholde og udvikle arbejdet med lærerplanerne, dvs. evalueringen er et nødvendigt arbejdsredskab for pædagogerne.
 - b. At sikre at bestyrelse og det politiske niveau har mulighed for at vurdere og bedømme kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

Firkløverens læreplaner

I Firkløveren står vi med en mangfoldighed af erfaringer fra andre institutioner, som vi gennem pædagogiske diskussioner har omsat til praksis og sammenfattet til vores fælles mål for vuggestuen. Vi arbejder fortløbende på at skabe en pædagogik, som bygger på et fælles teoretisk afsæt i en eller flere pædagogiske teorier.

Lærerplanerne indeholder følgende seks læringstemaer:

- Barnets alsidige personlige udvikling
- Sociale kompetencer
- Sprog
- Krop og bevægelse
- Naturen og naturfænomener
- Kulturelle udtryksformer og værdier

Disse skal ses i sammenhæng med vores overordnede mål for institutionen samt vores værdigrundlag.

Når vi taler udvikling hos børn, er det vigtigt at ”holde sig for øje”, at der ikke findes en eksakt facitliste for, hvornår børnene skal kunne mestre de forskellige trin i den progressive proces udviklingen er.

Vi ”opererer” ganske vist med et normalbegreb, men det har vidde rammer. Eksempelvis kan ét barn gå, når det er 10 mdr. og et andet, når det er 18 mdr. og begge børn ligger indenfor normalområdet.

Endvidere er det vigtigt at være opmærksom på, at de forskellige udviklingsområder ikke kan stimuleres og ses isoleret. De griber ind i og påvirker hinanden.

Udvikling og læring er ikke udelukkende en proces, der foregår i samspil mellem børn og voksne. Legens betydning for disse processer er uvurderlig.

Legens udvikling fra babystadiet til børnehvealderen er fascinerende. Det helt lille barn leger alene eller med støtte fra en voksen. Fra at undersøge legetøjet, bl.a. ved at putte dem i munden, udvikler barnet sig gennem de første leveår til at lege konstruktivt med det. Endvidere får barnet gradvis interesse for andre børn, og de begynder at lege sammen. Først i parallelleg, hvilket vil sige at børnene leger samme leg ved siden af hinanden uden at indgå i en fælles dialog. Senere omkring tre-årsalderen begynder en egentlig social leg.

Igennem leg udvikler barnet sin fantasi. Det afprøver roller og oplevelser, for der igennem at få en bedre forståelse af sig selv og sine omgivelser. Gennem sociale relationer styrkes barnets evne til at gå på kompromis og til at forhandle.

En anden vigtig faktor ved legen er at barnet udfolder sig fysisk. Det kravler, hopper, balancerer m.m. Det afprøver sine fysiske grænser og får en forståelse for sin krop og dens muligheder.

Vi ser det derfor som en vigtig opgave at skabe rum og tid for leg og understøtte og inspirere børnene til aktivt at indgå i dette.

Firkløverens værdigrundlag bygger på:

- Respekt
- Ærlighed
- Loyalitet
- Ligeværdighed
- Engagement
- Medmenneskelighed
- Humor

Vores daglige arbejde i Firkløveren skal afspejle:

- Dyb respekt for det enkelte barn
- Fokus på det enkelte barns særlige evner, behov og muligheder
- Vide rammer for udvikling af sociale relationer
- At vi taler et let forståeligt sprog
- At fysisk kontakt er en integreret del af vores hverdag

Med baggrund i vores værdigrundlag er Firkløverens overordnede målsætning:

At styrke børnenes almene udvikling, deres selvfølelse, deres evne til at tage vare på deres eget liv (stole på sig selv), deres nysgerrighed for omverdenen og dække deres fundamentale behov.

Barnets alsidige og personlige udvikling

Dette tema er vidt favnende. Det rummer mange facetter af barnet, som alle kan styrkes i et nærværende og trygt miljø. Det handler om selvværd og selvrespekt, om at kunne rumme hele følelsesregisteret fra vrede og sorg til ligegyldighed og glæde. Det handler om intellektuel udvikling og om at tilegne sig en form for dannelse, så barnet, senere hen, kan begå sig i den komplekse verden der venter forude.

Læringsmål:	Handleplan:	Effekt:
At børnene	Vi vil	Vi ser børn som
<ul style="list-style-type: none">• hviler i sig selv og får rum til deres forskelligheder	<ul style="list-style-type: none">• anerkende, give tryghed og omsorg	<ul style="list-style-type: none">• er aktive, glade og rolige
<ul style="list-style-type: none">• føler sig afholdt og værdsat	<ul style="list-style-type: none">• være nærværende og tilstede	<ul style="list-style-type: none">• er opsøgende og tillidsfulde
<ul style="list-style-type: none">• får styrket deres svage sider	<ul style="list-style-type: none">• Stille krav, animere, rose og anerkende	<ul style="list-style-type: none">• tør kaste sig ud på usikker grund
<ul style="list-style-type: none">• får styrket deres stærke sider	<ul style="list-style-type: none">• udfordre og rose	<ul style="list-style-type: none">• tager initiativ og sætter i gang
<ul style="list-style-type: none">• oplever sig som en del af fællesskabet	<ul style="list-style-type: none">• arrangere aktiviteter, hvor børnene oplever fællesskabet som rart og nødvendigt	<ul style="list-style-type: none">• nyder samværet med andre børn og selv opsøger dette
<ul style="list-style-type: none">• søger udfordringer og tager initiativ	<ul style="list-style-type: none">• gøre dem nysgerrige, stille krav vi ved de kan mestre og give dem hjælp til selvhjælp	<ul style="list-style-type: none">• viser gåpåmod
<ul style="list-style-type: none">• får tid og rum til fordybelse	<ul style="list-style-type: none">• tage tid og finde rum til det enkelte barn eller grupper af børn	<ul style="list-style-type: none">• hele tiden forøger deres koncentration og fordyber sig i leg m.m.
<ul style="list-style-type: none">• udtrykker og udvikler sig gennem leg	<ul style="list-style-type: none">• inspirere, animere og deltage i leg	<ul style="list-style-type: none">• til stadighed leger mere og mere konstruktive lege
<ul style="list-style-type: none">• giver udtryk for deres grænser, følelser og behov, verbalt som nonverbalt	<ul style="list-style-type: none">• være rollemodeller	<ul style="list-style-type: none">• som åbent kommunikere ud fra deres udviklings niveau

Sociale kompetencer

I løbet af barnets tre første leveår gennemgår det en udvikling fra at være et lille barn med fokus på egne behov til at blive et socialt individ. Barnets forståelse af sit samspil med andre mennesker er dog kun i sin vorden ved treårsalderen.

Glæden ved at være en del af en gruppe, muligheden for at give og modtage hjælp, sorgen over at miste er nogle af aspekter den sociale udvikling dækker over. Barnet får først en regulær erkendelse af disse aspekter senere i sin udvikling, men fundamentet skal støbes tidligt i barnets liv.

Læringsmål	Handleplan	Effekt
<p>At børnene</p> <ul style="list-style-type: none"> • får respekt for andre mennesker 	<p>Vi vil</p> <ul style="list-style-type: none"> • være rollemodeller og omgå børn og kolleger med respekt og anerkendelse. (sprog, attitude m.m.) 	<p>Vi ser børn som</p> <ul style="list-style-type: none"> • inddrager og hjælper hinanden
<ul style="list-style-type: none"> • lærer at sige ”til og fra” i relation til andre mennesker 	<ul style="list-style-type: none"> • skabe frirum, hvor børnene gennem leg kan lære sociale spilleregler. 	<ul style="list-style-type: none"> • acceptere hinandens grænser
<ul style="list-style-type: none"> • lærer at udsætte egne behov 	<ul style="list-style-type: none"> • via sprog og attitude skabe forståelse for andre børn og deres behov 	<ul style="list-style-type: none"> • magter til dels at vente til fordel for andre
<ul style="list-style-type: none"> • begynder at få en forståelse for hvad venskab er 	<ul style="list-style-type: none"> • støtte børnene og sætte ord og forklaring på deres handlinger ved f.eks. afvisning om deltagelse i leg 	<ul style="list-style-type: none"> • skaber kontakter i gensidig respekt (kærlighed)
<ul style="list-style-type: none"> • lærer at tage del i fællesskabet 	<ul style="list-style-type: none"> • lave aktiviteter, hvor alle bliver hørt. F.eks. morgensamling 	<ul style="list-style-type: none"> • selv søger og glæder sig til forestående fællesskaber
<ul style="list-style-type: none"> • får sociale relationer på tværs af stuerne 	<ul style="list-style-type: none"> • skabe rammerne for det • planlægge aktiviteter på tværs • være opmærksomme på børnenes fælles interesser og interesse i hinanden 	<ul style="list-style-type: none"> • viser glæde ved samvær med andre børn fra de andre stuer • selv opsøger de andre stuer og de andre børn

Sprog

Sproglig udvikling handler ikke kun om det talte sprog, men også om kropssprog.

Inden barnet tilegner sig det talte sprog kommunikerer det via kropssprog. Denne form for kommunikation fortsætter livet igennem. Vi forstår og tolker kropssprog, dog oftest på det ubevidste plan.

Det talte sprog er et vigtigt redskab i samspillet med andre mennesker. Via det talte sprog kommunikerer vi bevidst. Vi er i stand til at formidle ønsker og behov, vi kan forklare os og i det hele taget viderefremde hvad vi tænker.

Læringsmål	Handleplan	Effekt
At børnene	Vi vil	Vi ser børn som
<ul style="list-style-type: none">lærer og tør at formulere sig i en gruppe	<ul style="list-style-type: none">skabe plads til alle	<ul style="list-style-type: none">har lyst til at fortælle og til at lytte
<ul style="list-style-type: none">forberedes til at lære at modtage kollektive beskeder	<ul style="list-style-type: none">sikre at børnene forstår beskeden	<ul style="list-style-type: none">forstår beskeden
<ul style="list-style-type: none">lærer at udtrykke følelser via sproget	<ul style="list-style-type: none">sætte ord på børnenes følelser når de udtrykker vrede, angst, glæde osv.	<ul style="list-style-type: none">med gestus eller ord forklarer deres sindstilstand
<ul style="list-style-type: none">lærer at sproget er et redskab til behøvs tilfredsstillelse	<ul style="list-style-type: none">via sprog/kropssprog spørge ind til barnet	<ul style="list-style-type: none">der giver udtryk for, hvad de behøver gennem sprog/kropssprog
<ul style="list-style-type: none">tilegner sig sprog, med stort og nuanceret ordforråd	<ul style="list-style-type: none">gentage barnets udtalelser korrekt, uden at korrigere. Læse og fortælle	<ul style="list-style-type: none">aktivt bruger sproget
<ul style="list-style-type: none">lærer at give udtryk for deres grænser via sproget	<ul style="list-style-type: none">tilskynde barnet til at bruge sproget	<ul style="list-style-type: none">tør sige til og fra
<ul style="list-style-type: none">lærer at lytte	<ul style="list-style-type: none">være anerkendende, når barnet bruger sproget	<ul style="list-style-type: none">lytter
<ul style="list-style-type: none">lærer at læse børns og voksnes verbale/nonverbale signaler	<ul style="list-style-type: none">sætte ord på egne og barnets handlinger	<ul style="list-style-type: none">er nemme at kommunikere med på hver deres udviklingstrin

Krop og bevægelse

Små børn er meget kropslige, for dem er fysisk aktivitet en naturlig og ofte sjov foreteelse.

De har - som regel - en klar opfattelse af, hvad de magter og ikke magter fysisk, og de udvikler sig ved hele tiden at afprøve grænser for deres fysiske formåen.

Erfaringen siger, at mange af os senere i livet forholder os til fysisk aktivitet på en anderledes og mere anstrengt måde, så derfor ser vi det som en vigtig opgave at inspirere til og igangsætte fysiske aktiviteter, så børnene i de tidligste år, får styrket og bekræftet deres positive grundholdning til det at røre sig.

Læringsmål	Handleplan	Effekt
At børnene	Vi vil	Vi ser børn som
<ul style="list-style-type: none"> bliver bevidste om deres egen krop 	<ul style="list-style-type: none"> berøre og benævne legemsdele, pege på os selv eller eksempelvis et billede. Tillade at børnene kravler op i vores lave vindueskarme, på lave borde og stole. Lade børnene cykle, gå balancegang, hoppe og hinke 	<ul style="list-style-type: none"> hurtigt bliver i stand til at udpege forskellige legemes dele og vise glæde ved deres egen krop
<ul style="list-style-type: none"> kender deres egen fysiske styrke 	<ul style="list-style-type: none"> bryde ind, når børnene bliver for hårdhændede 	<ul style="list-style-type: none"> prøver at beherske sig
<ul style="list-style-type: none"> udfolder sig til musik 	<ul style="list-style-type: none"> lave rytmik høre musik lave bevægelseslege 	<ul style="list-style-type: none"> reagerer med bevægelse, hver gang de hører musik
<ul style="list-style-type: none"> bliver selvhjulpne 	<ul style="list-style-type: none"> inddrage børnene aktivt i borddækning, bleskift, påklædning m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> er vilde med f.eks. at hente vogn i køkkenet
<ul style="list-style-type: none"> udtrykker sig gennem kropssprog 	<ul style="list-style-type: none"> sætte ord på deres handlinger 	<ul style="list-style-type: none"> er aktive og bruger deres krop
<ul style="list-style-type: none"> føler fysisk velvære 	<ul style="list-style-type: none"> sætte ord på deres handlinger 	<ul style="list-style-type: none"> er aktive og viser glæde ved at bruge deres egen krop
<ul style="list-style-type: none"> lærer finmotoriske færdigheder 	<ul style="list-style-type: none"> skabe rammerne for at klippe, klistre, bage, lave puslespil, perler, modelérvoks m.m. 	<ul style="list-style-type: none"> opsøger finmotoriske aktiviteter

Naturen og naturfænomener

Når vi taler om naturen, er der nok nogle, der tænker skov, strand og de store vider. Det er naturligvis en del af naturen, men den kan også være lige udenfor hoveddøren. Når vi arbejder med vuggestuebørn, skal vi huske at deres begrebsverden og deres forståelse af verden er det umiddelbare og det nære. Sneglen og regnormen fundet på legepladsen kan være dem, der giver dem den bedste mest kapable oplevelse. Dermed ikke sagt at vi ikke skal ud og opleve ”den store verden”, men det vigtigste er det tætte og nære.

Læringsmål	Handleplan	Effekt
At børnene	Vi vil	Vi ser børn der
<ul style="list-style-type: none">• tilegner sig respekt for naturen	<ul style="list-style-type: none">• være rollemodeller	<ul style="list-style-type: none">• er varsomme når de f.eks. tager en snegl op
<ul style="list-style-type: none">• får kendskab til og forståelse for naturen	<ul style="list-style-type: none">• være fortællende og inspirerende på ture og på legepladsen	<ul style="list-style-type: none">• nyder at være ude og selv tager initiativ til at finde dyr, lege i blade m.m.
<ul style="list-style-type: none">• lærer at bruge alle sanser i naturen	<ul style="list-style-type: none">• skabe rum for udforskning og fordybelse. Følge op på børnenes initiativer	<ul style="list-style-type: none">• kan bruge oceaner af tid på en enkelt myre
<ul style="list-style-type: none">• får et begyndende kendskab til naturfænomener	<ul style="list-style-type: none">• benytte bøger og legetøj som illustrationer• være på legepladsen og opleve vejret og sætte ord på det.	<ul style="list-style-type: none">• bemærker og benævner f.eks. regn, sol og blæst
<ul style="list-style-type: none">• får kendskab til dyr og til insekter på legepladsen	<ul style="list-style-type: none">• lege med dyr og læse dyrebøger• fortælle om de insekter og dyr vi ser på legepladsen og når vi er på tur.	<ul style="list-style-type: none">• udtrykker genkendelse og glæde dyrene, hvis navne og lyde de ofte kan• opsøger insekter på legepladsen

Kulturelle udtryksformer og værdier

Kultur er kunst, kultur er omgangsformer, kultur er natur, ja kultur er mangt og meget. Det er vigtigt at holde sig for øje, at når vi arbejder med vuggestuebørn, handler det om at give dem nogle tilbud, som de inkorporerer i deres verden, som noget naturligt, som en del af hverdagen, så de også senere i livet kan have følelsen af at tilhøre et fællesskab, at tilhøre en kultur. Formidlingen til små børn skal være på et niveau, hvor de får oplevelser, der stimulerer dem intellektuelt og følelsesmæssigt. Oplevelserne skal skabe grundlag for en lyst til senere i livet at opsøge kulturel viden og erfaringer på områder der specielt interesserer den enkelte.

Læringsmål	Handleplan	Effekt
At børnene	Vi vil	Vi ser børn som
•	•	•
• får interesse for bøger	• læse / fortælle bøger	• selv kommer med bøger de ønsker læst
• bruger forskellige materialer	• tilbyde kreative aktiviteter	• der kommer "løbende" til, når vi tager materialer frem eller skal i vores malerum 'Paletten'
• lærer gængse omgangsformer med de forskelligheder, der er i gruppen	• være rollemodeller	• viser omsorg og respekt for andre ud fra det alderstrin de er på.
• får kendskab til danske traditioner	• markere jul, påske, fastelavn, fødselsdage m.m.	• med en fornemmelse af noget særligt
• får kendskab til musik og sange	• spille og synge sange	• viser genkendelsens glæde ved musik og sang.
• oplever teater	• gå i teateret med de ældste	• sanser og glædes

Børn med særlige behov

I Firkløveren er der til en hver tid børn med særlige behov. Den viser ligeledes, at disse børn bevæger sig inden for grænser, hvor vi selv kan tilgodese deres behov for ekstra pædagogisk støtte. Dette betyder, at vi bruger vores sædvanlige pædagogik, men i intensiveret form. Vi skaber rum og laver indbyrdes aftaler om tid til ekstra indsats i relation til disse børn.

For at sikre den bedst mulige indsats over for barnet, har vi tæt kontakt med fysioterapeuter, psykologer, talepædagoger m.m.

Dokumentation

Dokumentation af vores pædagogiske arbejde antager forskellige former og foregår på forskellige niveauer.

- I hverdagen er skriftlig formidling grundpillen i vores dokumentation. Denne bliver illustreret og eksemplificeret at billeder taget i de respektive pædagogiske situationer.
- Den mundtlige formidling er ligeledes en del af hverdagen.
- I relation til det enkelte barn, bliver der på forældresamtaler diskuteret, hvilke tiltag, der skal effektueres for at tilgodese netop dette barns udvikling. Dette bliver efterfølgende fulgt op på en årlig samtale. Der er altid mulighed for at få en samtale, og vi indkalder fast til samtaler, når barnet har været i vuggestuen i 3 måneder, når barnet bliver 2 år og når barnet skal videre i børnehave.

Evaluering

Vi vil evaluere lærerplanerne fra to sider: 1) Gør vi det vi siger vi gør og 2) ser vi den effekt hos børnene, som vi tilsigter.

Hver stue skal kvartalsvis evaluere to pædagogiske situationer. Den ene vil være en tilbagevendende aktivitet som f. eks. Rytmik, frokost eller et bleskift. Den anden vil være en spontant opstået situation.

På personalemødet aftales hvilken tilbagevendende aktivitet den enkelte stue skal evaluere. Efterfølgende diskuteres evalueringsskemaerne og om nødvendigt justeres og ændres vores pædagogiske praksis.

Evaluering videregives til bestyrelsen samt det politiske niveau.

Justering af lærerplaner indskrives en gang årligt.

Firkløverens lærerplaner er revideret i februar 2012.

Caroline Bülow Tronche